

OPONENTSKÝ POSUDOK K INAUGURAČNÉMU KONANIU

Uchádzač: doc. Mgr. Anna Petříková, PhD.
Pracovisko uchádzača: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta,
Inštitút rusistiky
Odbor HIK: slovanské jazyky a literatúry
Oponent: **prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD.**
Pracovisko opONENTA: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta

Uchádzačka o profesorský titul doc. Mgr. A. Petříková, PhD. je absolventkou prešovského akademického prostredia, v ktorom pôsobí celé svoje doterajšie profesionálne obdobie. V r. **1997** ukončila vysokoškolské vzdelanie na Fakulte humanitných a prírodných vied – FHPV (predtým Pedagogická fakulta UPJŠ) Prešovskej univerzity študijný odbor učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov **ruský jazyk – etická výchova**. Svoju odbornú profesionálnu úroveň v rámci rusistiky si zvyšovala počas desaťmesačnej stáže na medzinárodne uznávanom Štátnom inštitúte ruského jazyka a literatúry v Moskve v r. 1999-2000, v ktorej pokračovala ďalšie dva mesiace na tom istom moskovskom inštitúte v r. 2002. Ešte predtým svoju učiteľskú dráhu začala na ZŠ v Orlove v r. 1989-1990 a na SZŠ v Starej Ľubovni v r. 1990-1991, teda ešte pred ukončením vysokoškolského vzdelania, kde učila ruský jazyk a niektoré ďalšie predmety.

Svoje profesionálne pôsobenie v pozícii vysokoškolskej učiteľky začala v r. 2000 na Katedre ruského jazyka FHPV, neskôr po spojení dvoch prešovských katedier ruského jazyka a literatúry od r. 2014 na Inštitúte rusistiky FF PU Prešove, ktorého členkou je doteraz. Najprv pôsobila na uvedených prešovských rusistických pracoviskách ako odborná asistentka. V r. **2002** ukončila vysokoškolské **vzdelanie III. stupňa** a získala vedecko-akademickú hodnosť PhD. na FF PU v Prešove vo vednom odbore **slavistika – slovanské jazyky**. Jej dizertačná práca bola pod názvom *Ruská pravoslávna kázeň z pohľadu komunikácie*. V r. **2014** obhájila vedecko-pedagogický titul **docent** na FF PU v Prešove v odbore **slovanské jazyky a literatúry**. Jej habilitačná práca pod názvom *Diskurz kresťanskej konfesie. Rečové stratégie a ich realizácia v prejave kazateľa* bola zameraná takisto na **jazyk teológie**. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že uvedená špecializácia doc. A. Petříkovej je dlhodobou jedným z hlavných objektov jej vedeckých filologických výskumov, čo potvrdzuje celým radom ďalších publikačných výstupov v domácom a zahraničnom akademickom vedeckom prostredí.

Od samotného počiatku svojho pôsobenia na akademických pracoviskách prešovskej rusistiky sa najviac zamerala na **didaktické a celkové pedagogické** stránky vysokoškolského vzdelávania v oblasti vyučovania cudzích jazykov a ruštiny zvlášť. Napokon o tom svedčia predmety, ktoré doteraz vyučuje a garantuje na svojom pracovisku. Na tomto mieste uvediem niektoré z nich:

Didaktika ruského jazyka 1-3., Základy pedagogickej a interkultúrnej komunikácie v RJ., Ústny a písomný prejav v RJ., Komentované čítanie., Praktické cvičenia z RJ I.-II., Text v komunikácii a ďalšie.

V jej celkovom odbornom zameraní dominujú najmä didaktické predmety a praktická konverzácia v ruskom jazyku, v ktorých sa vypracovala na poprednú odborníčku v rámci slovenskej rusistiky. Uvedené predmety skúma a rozvíja v rôznych podobách, pričom sa opiera

na celkové **vedecké trendy v slovanskej filológii** ako sú v súčasnosti kognitívna lingvistika, lingvokulturoológia, **náboženská komunikácia**, interkultúrna komunikácia a cudzojazyčná komunikácia. Uvedené vedecko-pedagogické zameranie doc. Petríkovej sa v značnej miere odráža v jej významných publikáciách. Doteraz vydala 3 monografie (napríklad, *Náboženský diskurz: rečové stratégie a taktiky v homíliách*, 2019) v ktorých sa autorka najviac sústreďuje práve na **náboženský diskurz**, čo je v rusistike ale aj celkovo v súčasnej filológii zriedkavo. Osobitne sa to týka slovanských jazykov a zvlášť ruštiny, keďže značnú časť 20. storočia v slovanskom svete dominoval niekedy až bojový ateizmus. V uvedenom kontexte sa na vedeckej úrovni jazyk náboženských textov prakticky oficiálne neskúmal. A práve doc. Petříková sa v spomínaných filologických výskumoch v našom prostredí stala **priekopníčkou**, o čom svedčia viaceré jej publikácie, ktoré v konečnom dôsledku dlhodobo potvrdzujú dôležité postavenie náboženských textov v našom sociálno-komunikačnom priestore. Zvlášť po rozpade ZSSR a celkovo po zániku sovietskeho bloku sa texty s uvedenou náboženskou tematikou začali pomerne v bohatej miere rozširovať v jednotlivých publikáciách a osobitne napríklad v časopise *Náš sovremennik*. Ukázalo sa a potvrdzuje sa to stále, že podobná knižná a časopisecká produkcia v dnešnom Rusku v nemalej miere obohacuje nielen ruský duchovný a komunikačný priestor, ale je vhodným poznávacím zdrojom ruského sveta takisto v zahraničnom prostredí. Zvlášť sa to týka akademického rusistického prostredia mimo Ruska. Napokon viaceré publikácie doc. A. Petríkovej to v plnej miere potvrdzujú. V tejto súvislosti v rámci diskusie navrhujem našej uchádzačke o profesúru, aby sa vyjadrila k téme:

1. Akými zásadnými filologickými a etnokultúrnymi ukazovateľmi sa prezentuje náboženská komunikácia najmä v súčasnej ruštine v Rusku a mimo neho?

Ako je uvedené vyššie, jedna z hlavných vedeckých oblastí doc. Petríkovej je predovšetkým **didaktika cudzích jazykov a zvlášť ruštiny**. Tejto téme sa inaugurantka venuje dlhodobo a podrobne, čoho svedectvom sú okrem iného viaceré ďalšie publikácie. Práve na didaktické témy napísala doteraz **4 vysokoškolské učebnice** v spoluautorstve s inými odborníkmi. Didaktika cudzích jazykov predstavovala stále vo vysokoškolskom prostredí veľmi dôležitý predmet. Súčasne sa žiada zdôrazniť, že v predchádzajúcom období hlavný dôraz sa kládol na bežnú praktickú cudzojazyčnú komunikáciu, pričom iným komunikačným sféram, zvlášť odborným, sa v podstate nevenovala takmer žiadna pozornosť. Ako ukazuje súčasná cudzojazyčná prax, výrazne narastajú požiadavky na zvyšovanie cudzojazyčnej komunikácie v celom rade špecifických komunikačných oblastí, čo v plnej miere potvrdzujú výskumy doc. Petríkovej a jej bohatá publikačná produkcia v uvedenej oblasti cudzojazyčného vysokoškolského vzdelávania. Takisto v tomto kontexte sa ponúkajú možnosti do diskusie v súvislosti s mnohými zmenami, ktorými prešla rusistika v posledných rokoch:

2. Aké nové trendy nastúpili v didaktike cudzích jazykov a zvlášť ruštiny za posledné desaťročia?

Jej rozsiahlu vedecko-pedagogickú činnosť potvrdzujú ďalšie bohaté publikačné výstupy. Zvlášť sa žiada oceniť jej **6 skrípt a učebných textov**, ktoré sú zamerané na praktické cvičenia z ruštiny (napríklad, *Praktické cvičenia z ruského jazyka pre 2. ročník* (2006), *Praktické cvičenia z ruského jazyka pre 3. ročník* (2007) a iné). Uvedené učebnice vo výraznej miere uľahčujú študentom zvládať súčasnú komunikačnú podobu ruského jazyka v oveľa širšom kontexte, ako to bolo v predchádzajúcom období.

Vyššie uvedené vedecko-pedagogické aktivity doc. A. Petríkovej sú prezentované v mnohých publikáciách a ďalších zodpovedajúcich ukazovateľoch. Zatiaľ má uverejnených **130 publikačných jednotiek**. Na jej bohatú vedecko-publikačnú činnosť je doteraz zaevidovaných **150 ohlasov** v rôznych zdrojoch, čím výrazne prekonáva požadované kritéria. Výsledky svojej vedeckej činnosti doc. Petříková pravidelne prezentuje na mnohých odborných a vedeckých

podujatiach v zodpovedajúcom filologickom a didaktickom priestore. Doteraz vystúpila na **79 medzinárodných vedeckých konferenciách**. Najčastejšie sa to vzťahuje na poľské a ruské akademické prostredie, s predstaviteľmi ktorých má dlhodobé produktívne kontakty. Niektoré z podobných vedeckých podujatí priamo organizovala v našom prešovskom akademickom prostredí a takisto bola členkou **vedeckých výborov** uvedených podujatí na viacerých domácich a zahraničných akademických pracoviskách. V prvom rade sa to týka už spomínanej didaktiky vyučovania ruského jazyka. O vedeckom rusistickom profile svedčí jej účasť na svetovom kongrese MAPRJAL v španielskej Granade v r. 2019. Žiada sa dodať, že uvedené svetové kongresy prebiehajú raz za 4 roky a zúčastňujú sa ich iba pozvaní odborníci z oblasti rusistiky z celého sveta.

Svoje odborné rusistické a cudzojazyčné kvality pravidelne prezentuje v domácom akademickom prostredí a takisto v zahraničí. Od samotného počiatku svojho profesionálneho pôsobenia v oblasti rusistiky neustále zvyšuje svoj odborný profil pravidelnými **študijnými pobytmi**. Ide najmä o pobyty v rámci programu **Erasmus** a tých absolvoval doteraz 11. Napríklad v Rusku, Českej republike, Srbsku, Chorvátsku, Lotyšsku. Na našom pracovisku je hlavnou organizátorkou podobných pobytov v zahraničí pre našich študentov v rámci spomínaného programu. Niektorí naši študenti aj vďaka docentke Petríkovej dosiahli významné úspechy na medzinárodných vedeckých podujatiach práve v rámci programu Erasmus. Doteraz viedla **štyroch doktorandov**, z toho traja úspešne zakončili svoje štúdium 3. stupňa a štvrtý je v súčasnosti študentom tohto druhu vysokoškolského štúdia. Bola takisto školiteľkou **12 diplomantov** a 3 pokračujú v tomto druhu štúdia.

Akademické aktivity doc. Petríkovej sú takisto zaevidované v podobe **pozvaných prednášok** na domácich a zahraničných vedeckých grémiách a pod. Všetky zložky vedecko-pedagogickej činnosti doc. Petríkovej sú prezentované bohatými vedeckými a pedagogickými výsledkami, ktoré sa prejavuje nielen v jej **hodnotnom osobnostnom profile**, no takisto v plnej miere to eviduje jej pracovisko, v ktorom sa presadila ako **silná a zároveň pokojná** členka nášho akademického pracoviska. Za celé doterajšie obdobie svojho pôsobenia na pracoviskách prešovskej vysokoškolskej rusistiky sa v plnom rozsahu presadila ako naozajstná **akademická osobnosť** a uvedený jej profil sa výrazne prejavuje vo vyššie uvedených vysokoškolskom odbore akým je najmä **didaktika** vyučovania ruského jazyka a takisto vo vedeckom filologickom odbore v podobe **náboženský diskurz**. Najmä uvedené dva profily jej akademického pôsobenia sú výrazne predstavené v domácom akademickom prostredí a tiež v zahraničnej prezentácii spomínaných ukazovateľov.

Berúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti odporúčam, aby doc. Mgr. Anne Petríkovej, PhD. po vymenúvanom konaní a po splnení všetkých legislatívou predpísaných kritérií bol udelený akademický titul „profesorka“ vo zvolenom odbore.

Prešov, 2. mája 2024

prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD.
oponent